

11 Frågor & Svar

**Webinariet 18 mars:
Påbörja er AI resa - Steg för steg mot framgång!**

1

Fråga – AI-strategi

Kan ni ge exempel på konkret innehåll i en AI-strategi?
Hur omfattande är en AI-strategi? Är en AI-strategi ungefär som en "affärsplan" för AI inom organisationen?

Ja, en AI-strategi (en tydlig plan) kan liknas vid en affärsplan för hur AI ska skapa värde i organisationen.

Den ska ge tydliga riktlinjer för prioriteringar, ansvar och vägval samt innehålla principer för teknikval, etik, styrning och kompetensutveckling.

Den grundas på fyra pelare:

- Vision: Hur AI kopplas till verksamhetens mål och vision.
- Värde: Var AI kan bidra till affärs- eller samhällsnytta.
- Risk: Hur ni hanterar risker, säkerhet och ansvar.
- Tillämpning: Hur ni kommer igång och skalar AI.

På längre sikt kan det vara fördelaktigt att integrera AI-insatser i den befintliga digitaliseringsstrategin för att undvika att AI blir en isolerad satsning.

2

Fråga – Tiden det tar

Hur ser tidsplanerna ut för respektive steg i AI-mognadstrappan?

Tidsplanen varierar beroende på organisationens mognadsnivå, resurser, kompetens och ledningsengagemang.

Vår erfarenhet är att vissa organisationer som har förutsättningar på plats kan ta sig från Nybörjare till Utforskare på ett par månader, medan andra behöver ett år eller mer.

Steget från Utforskare till Utövare tar ofta längre tid – mellan 6 och 18 månader – då det kräver förändring av arbetssätt, datagrund och styrning.

Det viktigaste är inte hur snabbt det går – utan att ni börjar, lär er längs vägen och anpassar takten efter era egna förutsättningar.

Framgångsfaktorn ligger inte i den mest avancerade lösningen utan att vi får med oss kollegor, ledare och organisationens kraft.

3

Fråga – Säkerhet

Tankar om säkerhet och företagsdata?

Informationssäkerhet är centralt vid all AI-användning. Särskilt generativa AI-verktyg innebär nya typer av risker, till exempel att känslig information lämnas ut, att användardata lagras externt eller att AI-genererat innehåll används utan verifiering.

Företag och organisationer bör:

- Etablera en tydlig policy för AI-användning.
- Utbilda medarbetare i informationssäkerhet kopplat till AI.
- Utbilda medarbetare i säkerhetsaspekter kopplade till AI.
- Införa en process för godkännande av nya AI-verktyg.
- Använda säkra, verifierade verktyg som följer GDPR och andra regelverk.

Det är även viktigt att säkerställa att beslut baseras på korrekta underlag vilket är en central del i ansvarsfull AI och lagkraven (AI-förordningen).

4

Fråga – Bedrägeri

Vad kan ni säga om AI och säkerhet samt skydd mot bedrägerier?

AI spelar en dubbel roll när det gäller säkerhet och skydd mot bedrägerier:

AI som stöd i bedrägeribekämpning i verktyg för allt ifrån phishing via e-post till stora globala cybersäkerhetsverktyg. AI kan hitta avvikelser och mönster i realtid i enorma mängder data.

Men det finns risker med AI att känslig information läcker ut, användardata lagras felaktigt eller att AI-genererat innehåll används på ett oansvarig sätt.

Därför är det så viktigt att satsa på ansvarsfull AI där det handlar om att t.ex. säkerställa säkerhet och lagkrav med policy & riktlinjer, utbilda & skapa medvetenhet, använda verifierade verktyg, logga, ha transparens och kontroll på bias i hela utvecklingsprocessen.

5

Fråga – Myndigheter

Vad kan ni säga om säkra AI-lösningar för svenska förvaltningsmyndigheter?

Säkra AI-lösningar för svenska förvaltningsmyndigheter måste bygga på robust datasäkerhet, transparens och laglig efterlevnad.

Det innebär att:

- Fokus på datasäkerhet och integritet med lagar och regler i centrum.
- Säkerställa transparens och ansvar som t.ex. att lösningar utformas så beslut är spårbara och kan granskas. Det ska vara lätt att utreda eventuella incidenter och skapa tillit.
- Ständigt arbeta med riskhantering och motverka cyberattacker och bedrägerier.
- Utbilda medarbetare i säkerhetsrisker och hur AI-lösningar fungerar och hur de ska hanteras på rätt sätt.
- Ett kontinuerligt arbete genom att utvärdera och uppdatera

Det är väldigt likt "traditionellt" säkerhetsarbete men tillför utmaningar kring som t.ex. hur vi ska förstå hur AI tar beslut, hur vi hanterar bias, krävs tydliga riktlinjer hur vi etiskt använder AI och att vi har en ansvarsfull utveckling av AI.

6

Fråga – Ledningen

Vad är de största hindren för ledningar att engagera sig i AI och skapa en strategi?

De vanligaste hindren är:

- Bristande AI-kompetens och osäkerhet inom ledningen.
- Ingen samsyn av vad AI betyder och innebär.
- AI uppfattas som teknikfråga snarare än affärsstrategisk.
- Att AI ofta betraktas som en rent teknisk fråga istället för en strategisk affärsmöjlighet.
- Oro för risker, regler och oförutsedda konsekvenser.
- Att AI saknas på den strategiska agendan.

Framgångsfaktorn här är att börja med gemensam kunskapshöjning, inspiration och få igång en dialog så man skapar samsyn. Det är något som även AI Sweden beskriver i sitt arbete.

7

Fråga – Start-tänk

Är det rätt att tänka "Vad gör vi med AI?" – eller borde vi börja i verksamhetens mål?

Utgå från verksamhetens mål och behov. Om man enbart fokuserar på "Vad gör vi med AI?" riskerar man att investera i tekniska lösningar utan att de faktiskt bidrar till att lösa de problem som finns.

Börja istället med att:

- Klargöra vad organisationens syfte och mål är.
- Identifiera flaskhalsar eller områden med utvecklingspotential.
- Utvärdera hur AI kan bidra till att lösa dessa problem.

Samtidigt komplettera detta med en kombination av utbildning och praktisk användning som skapar en gedigen grund att stå på varpå experimentella miljöer som AI-labb blir ett naturligt nästa steg.

Detta tillvägagångssätt ger en tydlig målbaserad inriktning samtidigt som den möjliggör praktisk utforskning och innovation.

8

Fråga – Början

Vilka är de första processerna som är kandidater för AI-implementation?

Börja med mindre, icke-kritiska processer med tydlig nytta. Gärna repetitiva och mer regelbaserade.

Några exempel:

- Stöd till administration som automatisk mötesanteckningar, sammanfattningar eller enklare rapportskrivning.
- Automatisering av enklare standardfrågor på webben, i kundtjänst eller HR.
- Analysstöd inom inköp, ekonomi eller uppföljning.
- Intern informationssökning

Det viktiga är att välja ett användningsområde där nyttan går att mäta snabbt, där riskerna är begränsade och där det går att skala upp om försöket faller väl ut.

9

Fråga – Definition

Har ni en bra definition av AI?

AI – artificiell intelligens – är ett samlingsnamn för teknologier som gör det möjligt för datorprogram att utföra uppgifter som kräver mänsklig intelligens.

I AI-förordningen definieras AI såhär i en summering:

"Ett AI-system är en programvara som har utvecklats med särskilda tekniker och metoder, och som med viss grad av autonomi kan generera utdata såsom förutsägelser, rekommendationer eller beslut som påverkar fysiska eller virtuella miljöer."

Det är alltså ett brett begrepp – men centralt är att AI försöker efterlikna kognitiva funktioner hos människor.

10

Fråga – Hållbarhet

Hur ser ni på AI och hållbarhet?

Det är en viktig och högaktuell fråga. AI – särskilt generativa modeller – kräver stor datorkraft vilket innebär hög energiförbrukning vid både träning och användning.

Samtidigt kan AI bidra till hållbarhet genom:

- Optimering av transporter, energiförbrukning och resursanvändning.
- Minskat spill och fel genom prediktiva system.
- Effektivare beslutsstöd i komplexa situationer.

Nya AI-modeller, som DeepSeek, visar redan nu potential att leverera liknande eller bättre prestanda med lägre energiförbrukning. Med tanke på att vi befinner oss i AI:s linda är det troligt att framtida innovationer kommer att driva utvecklingen mot ännu mer hållbara lösningar.

Hållbarhetsaspekten bör alltid vägas in och kontinuerligt utvärderas över tid. Det handlar om att använda AI där den gör verklig nytta – och göra medvetna val kring teknik, plattform och verktygsval.

11

Fråga - Världsläget

Vad tänker ni om Kinas och USA:s roll i AI-utvecklingen?

USA:s utveckling drivs av kommersiella aktörer – med snabb innovation men ibland låg transparens. Kina har en mer centralstyrd och nationell strategi där AI integreras i samhällsstyrningen.

EU och Sverige försöker gå en egen väg, där innovation kombineras med etik, säkerhet och medborgarens rättigheter. AI-förordningen (AI Act) är ett exempel på hur EU reglerar AI med fokus på tillit.

Det är viktigt att förstå det globala landskapet – men att forma AI-användningen utifrån våra värderingar.

Fler funderingar? Ta gärna kontakt!

Jenny Sjölin
jenny.sjolin@frontit.se